

A BIHARI MÚZEUM ÖT ÉVE (2001–2005)

A legutóbbi évkönyvünkben a Bihari Múzeum tíz évét mutattam be, 1990–2000-ig. A cikk elég pesszimistán kezdődött: „*a Bihari Múzeumnak az elmúlt 10 éve nem tartozik a sikertörténetek közé.*” Majd következett a gondok, bajok, felsorolása, a sok-sok huzavona, amely a raktárak állandó költöztetését idézte elő, s a pénzügyi, műszaki gondok, amelyek a várva várt új épületbe költözést akadályozták. A cikk első része végül is bizakodással zárult:

„Az Önkormányzat az elmúlt évek alatt többször pályázott a beruházás befejezésére, de munkájukat csak 2000-ben koronázta siker. A cikk írásának idején már elkezdődtek az épületben a belső munkálatok és a tervek szerint 2001. május 23-án adják át az épületet a két közgyűjteménynek, a Bihari Múzeumnak és a Sinka István Könyvtárnak.”

S most folytassuk innen a múzeum következő öt évének történetét.

A Bihari Múzeum életében az ezredfordulóval új korszak köszöntött be. Új épületben kezdte meg működését intézményünk. 2001. május 23-án, a város napján, ünnepélyes keretek között megtörtént az épület átadása. (1. kép.)

Ebben az ötéves periódusban készült el az új állandó kiállítás, s hozzá a kiállításvezető lepreolló. Több mint 10 időszak kiállítás készült el az utóbbi 3 évben. Jelentős előrelépések történtek a műtárgyvédelem és a raktározás terén is. A képzőművészeti gyűjtemény és a kerámiaanyag revíziózáva, digitális technikával lefotózva, helyrajzi számmal ellátva raktári rendben sorakozik a polcokon. A közművelődési programjaink is színesedtek: vetélkedők, táborok, táncházak, előadások, családi játszó, múzeumpedagógiai foglalkozások óvodásoknak, általános és középiskolásoknak jelzik változatos tevékenységünket. Ma már minden korosztály számára tudunk megfelelő múzeumi programot kínálni. A körülmények ellenére jelentős fejlesztések történtek a Bihari Múzeumban, ezek nagy része pályázati forrásokból valósult meg.

A közművelődési intézmények és a közgyűjtemények a rendszerváltozás után több mint tíz évvel sem kerültek jobb anyagi kondíciók közé. A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága keretében működő Bihari Múzeumban továbbra is sok tekintetben – főleg pénzügyi, technikai feltételekben – stagnálás, néhány dologban kisebb visszafélődés következett be. A vizsgált időszak nagy részére ugyanúgy elmondható, mint a korábbi évekre, hogy beszűkültek az anyagi források, természetesen ez országos jelenség, ezt bármelyik vidéki múzeumvezető leírhatná. A szakmai munkára – könyvtárfejlesztés-

re, tárgyvásárlásra, restaurálásra, kiállítás-építésre, kiadványkészítésre – a múzeumok költségvetésében ebben az időszakban sem maradt elegendő forrás. Szakmai munkát ma már szinte kizárólag csak pályázati forrásokból tudunk végezni – amelyek természetesen nem állandó források.

1. kép. A Bihari Múzeum új épülete

A Bihari Múzeumban szerencsére az 1990-es évek elején megalapítottunk három civil szervezetet¹, amelyek segítségével a múzeum közművelődési tevékenysége nem működne, nem lenne ilyen színes, sok esetben a kiadványaink sem jelenhetnének meg. Ezen civil szervezeteink – szintén pályázatok útján – megszerezett technikai eszközei is segítik a múzeum munkáját (fénymásoló gép, fax, digitális fényképezőgép, kamera, számítógép, programok).

1 Bihari Múzeum Baráti Köre (alapítás éve: 1992)
Bihari Múzeumért Alapítvány (alapítás éve: 1993)
Bihari Népművészeti Egyesület (alapítás éve: 1993)

2. kép. Az „ÉV MÚZEUMA 2004” oklevél

A más jellegű, külső pénzforrás a támogatók, szponzorok megtalálása egy-egy rendezvényhez, kiadványhoz, de ez egyrészt elég sok időt vesz el a munkatársaktól, másrészt nem túl nagy összegű. Ebben a hátrányos helyzetű Bihari térségben a korábban meglévő nagyvállalatok megszűntek, új, nagy befektetők nem érkeztek, a kisvállalkozásokat pedig valamennyi civil szervezet, illetve közintézmény – legyen az egészségügyi, sport, kulturális, vagy oktatási – állandóan bombázza támogatási kéréseikkel. Az anyagi támogatás helyett gyakran inkább természetbeni támogatást (eszköz, anyag, munka) kapunk segítőinktől.

2003 tavaszától, a múzeum folyosóján, a „dicsőségtáblán” tüntetjük fel a Bihari Múzeumért Alapítvány számára adakozók nevét, a mellette lévő táblán pedig a Bihari Múzeumot más módon segítő vállalkozók, magánszemélyek nevét. A „dicsőségfalón” kaptak helyet a Bihari Múzeum elmúlt évben kapott elismerései is. A Bihari Múzeum munkatársai nyerték el 2005-ben a *Muzeológusok fakanállal* című országos főzőverseny második díját, a *legjobb népi ételért járó Balázs Mester vándorlevelet*. A muzeológusokból, szakácsokból álló zsűri közel 80 csapat ételeit kóstolta végig, s közöttük legjobb népi ételnek találták az általunk készített hurkatészta-levest és a kapros-túrós dübencset.

Szintén 2005-ben, a múzeumi világnapon vettük át a Nemzeti Múzeum kertjében, a Múzeumok Majálisán az „ÉV MÚZEUMA 2004” pályázat kismúzeumi kategóriájának második díját, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma különdíját és a vele járó 500 000 Ft-os jutalmat. A Bihari Múzeum látogatóbarát programjaiért, a térségben betöltött kulturális szerepéért, színvonalas szakmai kiadványaiért kapta a megtisztelő elismerést. (2. kép.)

A Bihari Múzeumnak megalakulása óta az a feladata, hogy az egykori Bihar vármegye ma Magyarországra eső részeinek a történetét, népének életét, életmódváltozását, anyagi és szellemi kultúráját, műveltségét felkutassa, feldolgozza, dokumentálja és bemutassa. Nézzük, milyen körülmények között végzik ezt a feladatot a munkatársak.

ELHELYEZÉS, SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

Elhelyezés, tárgyi feltételek

Berettyóújfalú városa az alapítás óta biztosítja múzeuma számára az épületet. A régóta felújításra váró, beázó Kossuth u. 36. sz. alatti épület helyett, közel tízévi harc, pályázat, építkezés után végre megkaptuk a felújított volt községháza-épület emeleti részét és a tér felé néző szárny alatti pincét. 2001. május 23-án megtörtént az ünnepélyes átadás. Szeifert Ferenc, városunk polgármestere adta át az épület jelképes kulcsait a két intézményvezetőnek: Porkoláb Lajosnak, a könyvtár igazgatójának és Kállai Irénnek, a múzeum vezetőjének.

Mivel a gyűjtemények már évek óta gyakorlatilag összecsomagolt állapotban várták a költözést, így az átadást követően alig több mint egy hét alatt (május 28.–június 5. között) a tűzoltóság, valamint több száz középiskolai diák segítségével két vállalkozó, Kiss Zoltán és Sándor Csaba átszállította a múzeum teljes anyagát az új épületbe. Először az irodákat rendeztük be, elhelyezkedtünk, majd a nyári szabadságok után a könyvtár és az adattár kicsomagolása következett. A Bihari Múzeumért Alapítvány segítségével időközben elkészül a kutató-, előadóteremben egy kb. 6 m hosszú beépített szekrény, amely az adattári anyag elhelyezését szolgálta. A terem többi részébe asztalokat és székeket vett az alapítvány, az előadásokhoz, múzeumi foglalkozásokhoz. Könyvtári polcrendszerünket a meglévő régi polcainkon kívül a városi könyvtár által leselejtezett polcokkal kiegészítve a lehető legtakarékosabb helykihasználással építettük meg. Az adattári anyag és a könyvtár október, illetve november 1-jétől már rendelkezésére állt a kutatóknak.

Az eredetileg 2 kisebb helyiségből álló emeleti raktárak hamar megteltek, ezért átmenetileg három kiállítótermet is raktárnak rendeztünk be.² A tervek szerint minden korábban már tisztított, konzervált, restaurált bútor, eszköz, valamennyi textil, képzőművészeti anyag és dokumentum az emeleti állandó és ideiglenes raktárakba került. A pincében maradtak a nagyméretű fa-, fémtárgyak, tisztítatlan bútorok, régészeti leletek. Az átköltözés után néhány hónappal már kiderült, a pincében hiába szellőztettünk, egész évben nagyon magas a páratartalom, a falak vizesek, salétromosak. A múzeumi szervezet anyagi lehetőségei 3 éven át nem tették lehetővé, hogy páraelszívó gépeket szerezünk be a helyzet megoldására. Beadott pályázatunk is csak 2003 végén nyert, Balázs György szakfelügyelői látogatása után sikerült megoldást találni – legalábbis akkor még

2 Sajnos 2004-ben, a kiállítás második szakaszának építésekor már csak kettőt tudtunk felszabadítani és kiállítási célokra átépíteni, mert közben a pince-raktárakban egyre nagyobb lett a gond.

így hittük – a pince páramentesítésére. Időközben sajnos a magas párában megjelentek és nagyon elszaporodtak különböző gombafajták, s ez külön nagy gondot okozott. Ennek megoldásáról majd a műtárgyvédelmi fejezetben szólok.

Egy nagyteljesítményű MUNTERS típusú páraelszívó berendezést – melyet a pince egyik felében, a lejárattól jobbra eső részben helyeztek el, minden teremhez elvezető kiépített csővezetékekkel – 2004 szeptemberében állították üzembe. Azóta a pince azon részének páratartalma az optimális 50%-ot alig haladja meg. A gomba további szaporodását ezzel megállítottuk, gondoltuk mi, de a természet másként gondolta. A nagyteljesítményű gép szinte állandóan működött, működik jelenleg is, megnövelve ezzel közel 10-szeresére a múzeum áramfogyasztását. S ezután jött 2005-ben egy igen csapadékos nyár. Egy hónapon keresztül a múzeum munkatársai naponta kétszer szivattyúzták a vizet a raktárakból, emelték, pakolták a tárgyakat egyik helyről a másikra. Legújabban, 2006 tavaszán, a belvíz és a hóolvadás miatt szintén 10-20 cm-es víz áll a Bihari Múzeum pincéjében. A tárgyak tehát újra költözés előtt állnak. Amíg nem sikerül a pince utólagos szigetelését megnyugtató módon rendezni, átmeneti raktárba kell költöztetni a műtárgyakat. Sajnos, hogy évek óta ezt a hatalmas alapterületű pincét nem tudjuk raktározási célokra használni, még installációs anyagokat sem tudunk ott tárolni, ideiglenes tárolóhelyet már a padláson is kialakítottunk, bár műtárgyvédelmi szempontból ez sem szerencsés megoldás.

Az elmúlt 5 év alatt igen jelentős technikai fejlesztések történtek a Bihari Múzeumban. A fejlesztések zömét a civil szervezetek nyertes pályázatainak segítségével hajtottuk végre. A tárgyak a civil szervezetek tulajdonában vannak, a múzeumban elhelyezve, múzeumi célokra is használva.

A legtöbbet a Bihari Múzeumért Alapítvány fordított eszközre. A már korábban említett adattári szekrényen, asztalokon és 30 db székeken kívül, már 2001-ben számítógépasztalt, számítógépet, egyéves ingyenes internet-hozzáféréssel – ez utóbbit kettőt pályázati forrásból – biztosított a múzeum számára. Szintén pályázati pénzekből több mint 400 000 Ft értékben, 2004-ben és 2005-ben A/3-as fénymásoló gépet, faxot, egy A/3-as szkennert, új számítógép-alkatrészeket, egy Office 2003 programcsomagot is beszerezett. A kiállítás második szakaszának építése kapcsán, 2004-ben a múzeum új megállító tábláját, a kiállításba kerülő néhány installációt és két darab távirányítós CD-lejátszót is vásárolt. Az alapítvány támogatása révén 2005-ben 40 db antireflex üveggel és kartonokkal ellátott fém képkerettel, 3 db reflektorral, valamennyi kutatótermi asztalra reprezentatív terítővel, poharakkal, üveggancsókkal gyarapodott a Bihari Múzeum, több mint 210 000 Ft értékben.

A Bihari Népművészeti Egyesület jóvoltából diavetítő és episzkóp, a Bihari Múzeum Baráti Körének jóvoltából színes TV és videó található a kutató-, előadóterem médiaszekrényében. Ezek a berendezések az előadásokhoz szükséges technikai feltételeket biztosítják. A baráti kör digitális fényképezőgéppel egybeépített kamerát és egy kisebb digitális fényképezőgépet is vásárolt már szintén pályázati pénzből, ezen kívül rezstót, CD-s rádió-magnót, kávéfőzőt, kávékészletet, poharakat, egy használt hűtőgépet, faszámlikat is vásárolt, a foglalkozásokhoz szükséges sok nyersanyag (papír, írószer, agyag, gyapjú, fonal, filc stb.) beszerzése mellett.

A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága finanszírozta 2002-ben a munkaszobák, a folyosó, a könyvtár és a kutató szalagfüggönyét az új épületben, s ez több mint 100 000 Ft-os beruházásnak tekinthető.

A restaurálási pályázat önerő részéből eszközöket, tisztító- és vegyszereket vásároltunk a tisztítólabor számára, a tárgyak tisztításához, konzerválásához. A következő évben az állandó kiállítás első szakaszának átadásakor a régi puffok új kárpitozása, a gördülő állványos fogas készült el. A kiállítás építése kapcsán dekopír fűrészt vásároltunk. Telefonvonalunkat ISDN-vonalra cserélték, s kaptunk egy régi faxkészüléket is. A képzőművészeti raktárba a raktári polcokra molinófüggöny került, s a kiállítóterem közötti fa küszöbökét kiszedték, járólapra cserélték. 2004-ben az emeleti faraktárba dexionsalgó elemeket kaptunk. A pincébe 2004-ben helyezték üzembe a páraelszívó berendezést, amelyet pályázat útján sikerült beszerezni. 2004-ben és 2005-ben, két ütemben elkészült valamennyi ablak UV-fóliával való bevonása. Az ÉV MÚZEUMA 2004 díj 500 000 Ft-os jutalmát erre, valamint projektor és vetítívászon beszerzésére fordítottunk. A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságától új számítógépet nyomtatóval, valamint Windows XP és Office 2003 programokat, ezen kívül 5 db páramérő készüléket (valamennyi raktárunkba) és 3 db íróasztalt kaptunk a 2005. év végén.

Személyi feltételek

Muzeológusok:

Kállai Irén néprajzos muzeológus, múzeumvezető	1992. 07. 01. –
Sándor Mária néprajzos muzeológus	2003. 06. 15. –

Adattárosok:

Kurcz Beatrix:	1988– (8 óras)	1999-től (4 óras)
Törökné Papp Zsuzsanna:	1994–	(8 óras)
Kuklis Rita:	2000. 05. 15.–12. 31-ig	(8 óras helyettesítő)
	2001. 01. 01.–12. 31-ig	(4 óras)
	2002. 01. 01.–	(8 óras)
Orosz Imre	2000. 08. 01.–2001. 04.	(8 óras) közhasznú támogatással
Kaczó Mihály	2001. 06. 01.–2002. 05. 26.	(8 óras) közhasznú támogatással

Pénztárosok-teremőrök (takarítói feladatokkal)

Kajtár Vilmosné:	1992–2005. 01. 07.	(6 óras)
Tóth Sándorné:	2003. 05. 01.–2004. 04. 30	(6 óras) közhasznú támogatással
	2004. 05. 01.–	(6 óras)
Hodosán Marica:	2003. 04. 15.–2004. 04. 14.	(8 óras) pályakezdő támogatással

Fizikai dolgozók:

Buka László:	2002. 10. 01.–2003. 09. 30.	(8 óras) pályakezdő támogatással
	2004. 11. 10.–2005. 05. 31.	(8 óras) közhasznú támogatással

Fazekas Krisztián: 2003. 11. 15.–2004. 11. 14. (8 órás) pályakezdő támogatással
2005. 06. 15.–2005. 12. 14. (8 órás) közhasznú támogatással

Takarító:

Popovics Andrea: 2005. 03. 15.–2006. 03. 14. (8 órás) közhasznú támogatással

GYŰJTŐMUNKA, GYŰJTEMÉNYEK

Gyűjtőmunkánk továbbra is a bihari táj tárgyi emlékeinek, írásos hagyatékának megszerzésére irányul. A tárgyvásárlásra fordítható összeg évek óta nagyon alacsony. Gyűjtéseinkben egyre jelentősebb szerepe van az ajándékozásnak, illetve kiemelkedő jelentőségű még az évről-évre megrendezett honismereti táborok gyűjtőmunkája. A nagyobb tárgyak gyűjtése, illetve vásárlása többek között a raktári gondok miatt is háttérbe szorult az utóbbi években.

Az új nyilvántartási szabályzat megjelenése, hatályba lépése után közel két év múlva kaptuk meg a leltárkönyveket, ezért az utóbbi időszakban, a leltározásban újabb jelentős lemaradás történt. A gyarapodási napló egy évvel korábban érkezett a gyűjteményhez, itt a nyilvántartás naprakész.

Gyarapodási naplónk adatai alapján múzeumunk az elmúlt 5 évben több mint 1500 tétellel, tárggyal és dokumentummal gazdagodott.

Gyűjteményeink gyarapodása az elmúlt öt évben, a teljesség igénye nélkül

Régészeti gyűjtemény

A Bihari Múzeumban nincs régész munkatárs. A gyűjtőterületünk régészeti feltérési munkálatait a Déri Múzeum munkatársai végzik. Az utóbbi néhány évben az ásatások elkerülték térségünket. 2004-ben viszont elkezdődött a Bihari Hulladéklerakó építési területén egy nagyszabású ásatás Berettyóújfalu határában. A leletek azonban a Déri Múzeumba kerültek, így ilyen irányú gyarapodás továbbra sem történt a Bihari Múzeumban. Régészeti anyag leltározására 1982 óta nem került sor.

Természettudományi gyűjtemény

Ebben a gyűjteményben az elmúlt öt évben nem volt gyarapodás.

Történeti tárgyi és általános történeti dokumentum gyűjtemények

2001 és 2005 között 248 db, jórészt ajándékként bekerült tárggyal gyarapodott e gyűjteményünk. Közülük említést érdemel egy darab I. világháborús kulacs és egy ka-tonai láda a II világháborúból. A Lisztes Szálloda egykori bútorai és az étterem néhány

használati tárgya az 1930-as évekből Debreczeni Józsefné született Lisztes Anna ajándéka. Dr. Barcsay László és Kokas Endréné ajándéka 53 db tisztviselői viseletdarab: zsakett, kalap, öltöny, gallér, cipők stb. az 1920-40-es évekből. Szintén dr. Barcsay László ajándéka került a Bihari Múzeumba egy 120 tételből álló játékgyűjtemény, és egy több mint 100 tételből álló cserkészgyűjtemény. Mezei István cipész eszközei és iratai is ajándékozás útján kerültek a Bihari Múzeum birtokába.

A dokumentumok közül kiemelném a 4 darabból álló, a Rhédey családdal kapcsolatos, latin nyelvű, kézírásos levelet, folyamodványt 1761–63-ból, valamint a Sárostkert jegyzőkönyvét 1764–1970-ből.

A honismereti táborok gyűjtésének köszönhetően jutottunk el Horváth Józsefhez, aki több mint 300 db-os, Berettyóújfalu sporttörténetével kapcsolatos anyagát (fotók, levelek, dokumentumok, újságcikkek) ajándékozta gyűjteményünknek.

Néprajzi gyűjtemény

Gyarapodását szintén főleg a honismereti táborok néprajzi, nemzetiségi és helytörténeti szakcsoportjainak gyűjtőmunkája határozta meg, de magánszemélyek ajándéka is rengeteg tárgy került múzeumunkba. Vásárlás útján (kb. 70 000 Ft értékben) kerültek gyűjteményünkbe kisebb használati tárgyak, viseleti darabok, egy szövőszék, egy tükör, szücsvarrógép (2 db).

Deczky János berettyóújfalu szücsmester hagyatékának többi része, egy berettyóújfalu nagygazda család, a Jakab család bútorai, konyhai edényei, gazdasági eszközei ajándékozás révén kerültek be a múzeumba.

Irodalmi tárgy- és kézirat gyűjtemények

A vizsgált időszakban nem történt gyarapodás, de néhány korábban bekerült anyag utólagos leltározását sikerült elvégezni 2002-ben. Pl. 70 db fotót, amely a Balatonszárszói írótalálkozón készült 1943-ban, s Bérczi László ajándékozta még 1989-ben múzeumunknak.

Képzőművészeti gyűjtemény

E gyűjteményünk csakis ajándékozás révén gyarapodott. Sajnos évek óta nincs forrásunk arra, hogy bihari alkotóktól egy-egy képet, alkotást megvásároljunk a múzeum gyűjteménye számára. Kürthy Sándor berettyóújfalu származású festőművész két alkalommal, 2001-ben 18 db, majd 2003-ban újabb 44 db festményét, kalligráfiáját ajándékozta Berettyóújfalu városának, melyet a Bihari Múzeum képzőművészeti gyűjteményébe leltároztunk be. A képek egy része a Sinka István Városi Könyvtárban és a Nádányi Zoltán Művelődési Ház termeiben van elhelyezve. Nagy Vince gáborjáni születé-

sű festőművész 15 db alkotását: grafikát, linómetszetet, akvarellt, olajképet ajándékozott múzeumunknak. A „Húsz év múlva” elnevezésű nyári művésztelep 14 alkotása is gyűjteményünket gazdagítja.

Numizmatikai gyűjtemény

A 2002-es gyarapodás összesen 69 db, ebből 41 db plakett, érem, kitüntetés, jelvény Fehér Istvánné igazgatónő hagyatékából, a többi plakett, jelvény, inflációs bankjegy Bíró Istvánné ajándéka.

Adattár

E segédgyűjteményünk az elmúlt öt év alatt több mint 1300 tétellel gyarapodott. Gyarapodásának nagy részét a honismereti táborok tablói, naplói, fotói, a Tardy családdal kapcsolatos fotók, újságcikkek, dokumentumok teszik ki. Bihart ábrázoló térképek, a térségről szóló újságcikkek, kiadványok, a térség és a város rendezvényeinek meghívói, fotói mellett kéziratok, szakdolgozatok, kutatók gyűjtései, feljegyzései, a múzeum rendezvényeinek dokumentációi (meghívók, fotók, jegyzőkönyvek videokazetták, stb.) adják az 1300 tétel nagy részét. Ebben a gyűjteményben kapott helyet jó néhány általános és középiskolás tanuló dolgozata, melyet a Bihari Honismereti Táborban való részvételre kiírt pályázatra küldtek be.

Könyv- és folyóiratár

A közel 13 ezer kötetet számláló két gyűjteményünk 1307 kötettel és 730 folyóirattal gyarapodott az elmúlt öt év során. Ennek alig több mint 10%-a vásárlás útján (öt év alatt kb. 300 000 Ft értékben) került be, a többi ajándék és csere volt. A múzeumok, leltárak cserekapcsolatban küldött kiadványain kívül a Déri Múzeum könyvtárának hivatalos átadása révén gyarapodtunk ilyen jelentős mértékben. Ki kell még emelnem a dr. Matolcsi Lajos által ajándékozott kiadványokat és a Fehér Istvánné hagyatékából a múzeum könyvtárába bekerült köteteket.

NYILVÁNTARTÁS, REVÍZIÓ

Az eltelt 5 év nem volt elég a nyilvántartásban az 1980-as években kialakult lemaradás megszüntetésére. 2001-ben és 2002-ben az új gyarapodások nagy része leltárba is került, de ezt követően az új nyilvántartási szabályzat kiadása után évekig nem volt leltárkönyvünk, így újra sikerült létrehozni egy jelentős lemaradást a nyilvántartási munkánkban. Már a korábbi években a számítógépes nyilvántartásra tettük a hangsúlyt. Így sikerült elérnünk, hogy 2002 végére valamennyi leltárkönyvünk számítógépben is megtalálható, naprakész Works-adatbázis, illetve Excel-adatbázis formátumban.

A emeleti raktárakban a raktári rendek kialakításakor revízió alá kerültek a képzőművészeti gyűjtemény, valamint a néprajzi és történeti gyűjtemények kerámiatárgyai. A revíziózott tárgyakról digitális kép is készült, s mivel helyrajzi számot is kaptak a tárgyak, a számítógépes nyilvántartás segítségével könnyebben kikereshetők.

RESTAURÁLÁS, TISZTÍTÁS, KONZERVÁLÁS

A Bihari Múzeum néprajzi, történeti, képzőművészeti tárgyai a revízió során portalanítva, tisztítva is lettek.

Pályázati forrásból készült el több mint 10 db festmény restaurálása (Horváth Péter képrestaurátor segítségével) és 12 db történeti tárgy (bútor, használati tárgy) tisztítása, konzerválása, restaurálása Fodor Károly berettyóújfalui vállalkozó munkájaként. A restaurált tárgyak jórészt az állandó kiállításban láthatóak.

Szintén pályázati forrásból sikerült megoldani a pincében bedohosodott, gombákkal és mindenféle farontó bogarakkal szennyezett fa, vessző és egyéb tárgyak tisztítását, a pince falainak gombamentesítését. Babos Gyula faanyagvédelmi szakértő és csapata több mint egy hétig dolgozott a Bihari Múzeum pincéjében. Sok tárgy menthetetlen volt. Ezek minisztériumi engedélyezés után selejtezésre kerültek. Pótlásuk az elkövetkezendő években kiemelt gyűjtési feladat lesz.

PÁLYÁZATOK

Az alábbi táblázat a Bihari Múzeum által beadott sikeres, nyertes pályázatokat tartalmazza 2001–2005 között.

Év	Pályázató	Téma	Nyert összeg
2001	Nemzeti Kulturális Alaprogram Múzeumi Kollégium	Műtárgyvédelem, restaurálás (festmények, grafikák, polgári bútorok)	250 000 Ft
2002 – 2003	Nemzeti Kulturális Alaprogram Múzeumi Kollégium	A Bihari Múzeum állandó kiállítása első ütemének megvalósítása	1 000 000 Ft
2002	Magyar Nemzeti Múzeum	A Bihari Múzeum új állandó kiállításába kerülő tárgyak műtárgyvédelmi munkálatai (közös restaurálási pályázat)	200 000 Ft
2002 – 2003	Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat	A Bihari Múzeum új állandó kiállítása első szakaszának átadására leporelló készítése	50 000 Ft
2003 – 2004	Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Műtárgyvédelmi cél	A Bihari Múzeum pincéjébe szárítógép beszerelése	1 500 000 Ft
2004	Berettyóújfalui Önkormányzata Kulturális Bizottság	Múzeumi Muzsika – Moldvai táncház támogatása	25 000 Ft

Év	Pályázató	Téma	Nyert összeg
2004– 2005	Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Múzeumok Mindenkinék Program	Meghívásos Múzeumpedagógiai Pályázat, a iskolai foglalkozások és a családi játszóházak támogatására	350 000 Ft
2004 – 2005	Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Műtárgyvédelmi cél	Pince gombamentesítése	600 000 Ft
2005	NKÖM, Pulszky Társaság	„ÉV MÚZEUMA 2004” pályázat NKÖM-különdíj	500 000 Ft
2005	Berettyóújfalu Önkormányzata Kulturális Bizottság	Múzeumi Muzsika – Moldvai táncház támogatása	30 000 Ft
2005	Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat	Múzeumi Majálison részvétel támogatása	50 000 Ft
2005– 2006	Nemzeti Kulturális Alapprogram Múzeumi Kollégium	Bihari Múzeum Évkönyve X–XI. kötet kiadása	490 000 Ft
2005 – 2006	Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Műtárgyvédelmi cél	Bihari Múzeum textiltároló szekrényének megépítése	1 000 000 Ft
		Összesen:	6 045 000 Ft

E táblázatban nem szerepel a Berettyóújfalu Város Önkormányzatának működési célú támogatása, amely 2002 óta minden évben 300-600 ezer forintos bértámogatásként jelentkezik. Szintén hiányzik a felsorolásból az állami forrásból, a munkaügyi központtól kapott bértámogatás, amelyet közhasznú és pályáorientációs támogatásként évről évre kapunk. Csak így lehet a múzeum folyamatos működését megfelelő munkaerőlétszámmal biztosítani.

KIÁLLÍTÁSOK

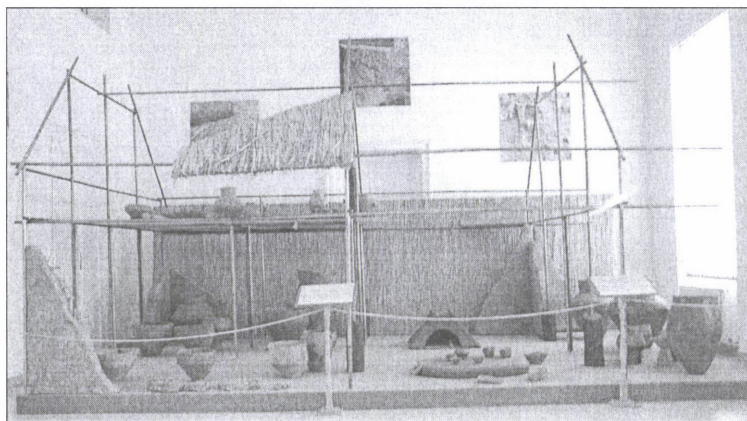
Állandó kiállítás

A Bihari Múzeum *A táj és az ember – Herpálytól a faluvárosig* című állandó kiállítása anyagi források hiánya miatt két ütemben került átadásra. 2003. április 16-án a régészeti és a két helytörténeti termen kívül az időszakos kiállítóterem, a második szakaszban 2004. október 18-án a két néprajzi, az irodalmi és a játékiállítási rész nyílt meg.

A Bihari Múzeum alapításának 30. évfordulója alkalmából megrendezett megnyitón, 2004. október 18-án, 7 év szünet után lett teljes a hét teremből álló állandó kiállítás, mellyel várjuk az érdeklődőket a Kálvin tér 1. sz. alatt, a 130 éves volt községháza felújított épületében.

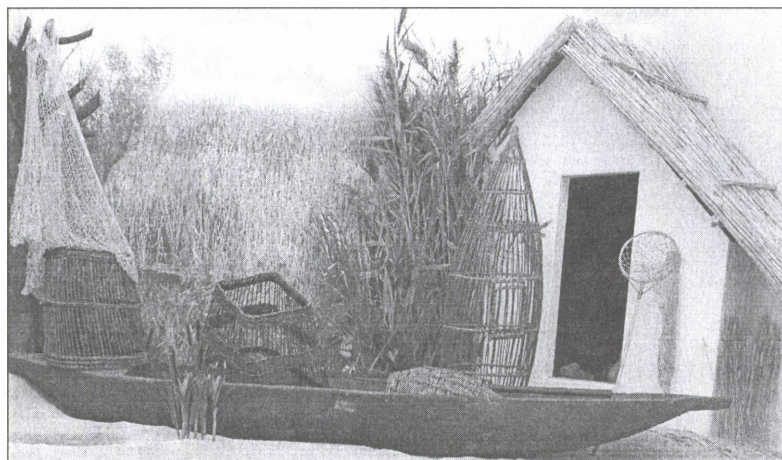
Az állandó kiállítás első és egyben az egész múzeum legnagyobb terme a 2003-ban megnyílt régészeti terem, amely egyben foglalkoztató terem is, játszóházakat, előadásokat, vetélkedőket is tartunk itt. A „*Késő újkőkori tell település Berettyóújfalu–Herpályon*” című kiállítási anyag a késő neolitikus herpályi–csőszhalmi kultúrkomplexum (Kr. e.

4900–4400) anyagát mutatja be. Három tárlóban az 1977–82 közötti, a herpályi Földvárhalmon folyó ásatás leleteit láthatjuk (edények, csont- és kőeszközök stb.). A nagyteremben, a Herpályon közel 7000 évvel ezelőtt élt újkőkori ember emeletes házának méretarányos makettje fogadja a látogatókat. (3. kép)

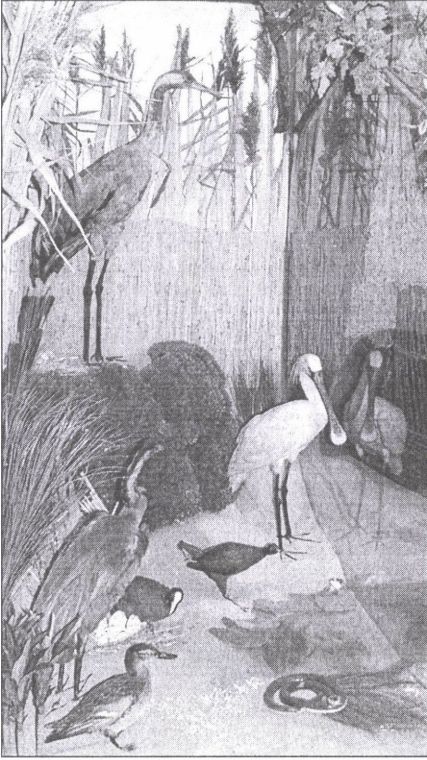

3. kép. A régészeti kiállítás egy részlete, a Herpályi neolitikus ház makettje

A második terem már az új egység része. Néprajzi anyaga „Élet a vízvilágban” címmel a Sárét vízvilágában élő, dolgozó férfiak életét és lakhelyét mutatja be. A kiállítás Szűcs Sándor munkáit, rajzait felhasználva egy letűnt világot mutat be. A látogató megismerkedhet a pákászok életével, a pákász tanyával, a bodonhajóval, a halfogóeszközökkel, a vízvilág legfontosabb növényeivel, azok felhasználási módjaival, valamint néhány érdekes állattal, melyek közül néhánynak a hangja is hallható a háttérben. (4–5. kép.)

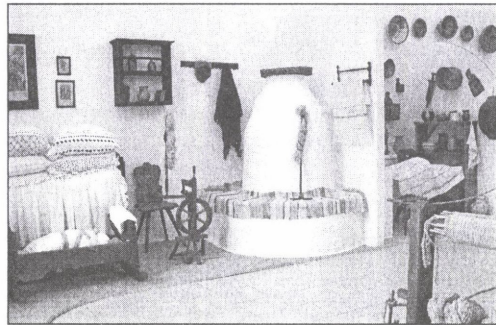
4. kép. „Élet a vízvilágban” – a pákásztanya

5. kép. „Élet a vízvilágban” – a Sárrett élővilágából

6. kép. Női munkák... a kenderfeldolgozás

7. kép. A „Jó gazdasszony vagyok én...” című kiállítás egyik részlete

Szintén az új egység része a következő kiállítóterem, amely a ház körüli női munkákat mutatja be „Jó gazdasszony vagyok én...” címmel. A hagyományos paraszti élet mozzanataiból a női munkákat állítja középpontba a kiállítás. A munkák közül kiemelkedik a kender feldolgozása. A kender Bihar területén egészen az 50-es évekig fontos rostnövény volt. A belőle készült viseleti és lakástextileken kívül a kenderfeldolgozás eszközeit és egy felvetett szövőszéket is láthatunk a kiállításban. Az egyéb hagyományos munkák bemutatásához az 1910-es éveket idéző konyha- és szobabelső adja a hátteret. A konyhában éppen kalácssütésre készül a gazdasszony, a tüzelőpadkán vasháromlábban álló fazékban „fő” az ebéd. A szobában a felvetett ágy mellett álló ládában megcsodálhatjuk a bihari szöttek legszebb darabjait. A szoba közepén álló bölcső pedig eszünkbe juttatja a legfontosabb és legszebb női tevékenységet, a gyermeknevelést. (6–7. kép.)

A kiállítás negyedik terme is 2004-ben készült el „*Tallózás Bihar irodalomtörténetéből*” címmel. „*Él Bihar, élteti szent hite, falvai várat emeltek, Nagy Bihar-országunk szelleme öröködik itt.*”

Nadányi Zoltán sokat idézett soraival egy tablón próbáljuk bemutatni Bihar sokszínű irodalmát, Biharország jeles költőit, íróit. Itt született Kazinczy, ide tért vissza és fordult termőre Bessenyei élete, itt következett be a fordulat Kölcsey pályáján. Arany János a bihari hagyományból indulva lett irodalmunk klasszikusává, s pár évtizeddel később e tájról, Nagyváradról kapott erős lökést a modern magyar irodalom, melynek egyik képviselője, Nadányi Zoltán Berettyóújfaluban élte le élete jelentős részét, s aztán újabb évtizedek múlva a népi irodalom szökkent szárba, s adta irodalmunknak Nagy Imrét, Sinka Istvánt, Erdélyi Józsefet és Szabó Pált. A Bihari Múzeum számos emléket őriz e gazdag irodalomnak. Ezek közül a kiállításban *Nadányi Zoltán, Költő Nagy Imre, Sinka István, Erdélyi József, Szabó Pál* anyagával találkozhatunk. Mindezek mellett egyik jeles bihari írónknak, *Móricz Pálnak* a síremlékként emelt obeliszkje is megtalálható a múzeum udvarán lévő kőtárban, a Fényes család néhány jeles személyiségének sírköve mellett. (8. kép.)

Az ötödik kiállítóterem is az új egység része, a „*JÁTÉK–HAD–TÖRTÉNET*” címet viseli. Állandó kiállításunk kis gyöngyszeme a nagyterem galériáján kapott helyet. A kiállított anyag dr. Barcsay László erdőmérnök adományaként került a Bihari Múzeumba, a kiállítást is ő rendezte, Pallos Jánosné grafikusművész közreműködésével. A kiállított tárgyak a „Barcsay–Székely-játékgyűjtemény”-ből részben 1930–1944-es években forgalmazott gyári játékok, részben id. dr. Barcsay László királyi járásbíró, dr. Barcsay László erdőmérnök és dr. Major István ökológus 1932–1995 között készített munkái.

Ez a kiállítás az igazi játékként játszott hadijátékokat, a magyar hadiviselet történetét, az egykor megénekelt „szép élet a katonaelet” emlékét idézi. Nincsenek itt harci jelenetek, hullák, romok, de van segélyhely, pihenőcsapat, híradós alakulat, díszelgő egység. Hadtörténetünk változatos, magyaros katonaviseleteit, az elmúlt 500 év huszár- és gyalogsági egyenruháit rajzokon és ólomkatona-figurákon is bemutatjuk. A kiállítás megtekintése közben az 1930–40-es évekből való korabeli katonanóták, indulók hallhatók. (9–10. kép.)

A kiállítás végén két helytörténeti terem található, amely az első szakaszban, 2003-ban készült el. Az elsőben Berettyóújfalu, a faluváros két világháború közötti közéletének két jeles családját a *Tardy és a Lisztes* családot mutatjuk be. A terem egyik felében a Tardy család ebédlőjét, a mellette lévő tárlóban pedig Tardy György munkásságát szemléltetjük dokumentumokkal, tárgyakkal. Itt kerül bemutatásra Újfalu híres régészeti leletének, a gepida kori herpályi pajzsdudornak a fotója, amelyet Tardy Sándor birtokán találtak, s ma a Nemzeti Múzeumban látható. A család herpályi birtokán állt az Árpád-kori román stílusú, 3 hajós, nyugati toronypáros monostortemplom maradványa, amit Tardy György állíttatott helyre 1904-ben. A tárlóban megtalálható monostortemplom makettjét 2005 nyarán dr. Barcsay László készítette el és ajándékozta a Bihari Múzeumnak. (11. kép.)

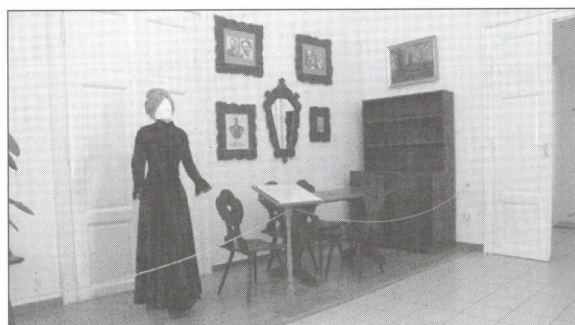
8. kép. Bihar irodalomtörténetéből – tablórészlet

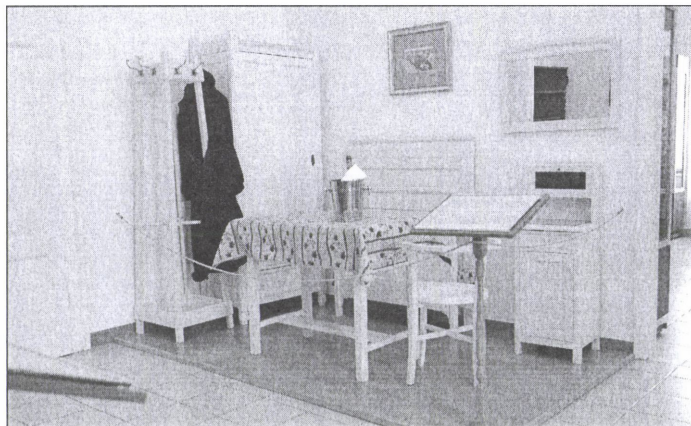
9. kép. A „Játék-had-történet” kiállítás egy részlete

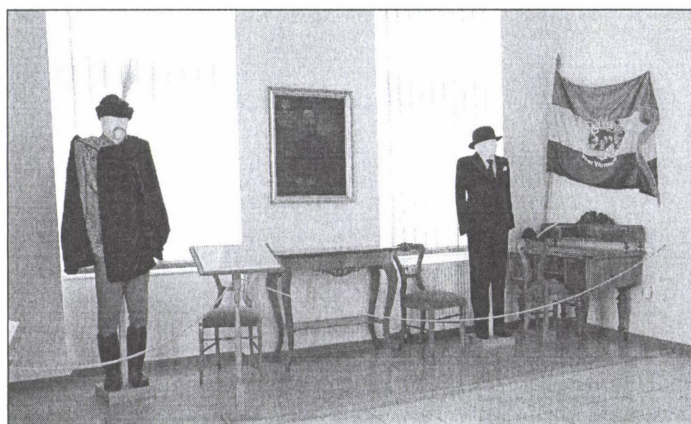
10. kép. Magyar katonaviseletek ólomkatona-figurákon... Bocskai hajdúi

11. kép. A Tardy-entriőr

12. kép. A Lisztes Szálló berendezése

13. kép. „Berettyóújfalu Csonka Bihar vármegye székhelye”

A másik jeles család a Lisztes család. E névhez három generáción keresztül a híres berettyóújfalui vendéglátás kapcsolódik. A szállodájuk szobaberendezésén kívül az étteremhez kapcsolódó eszközök, dokumentumok láthatók a kiállításban az 1930-as évekből. (12. kép.)

„Berettyóújfalu, Csonka Bihar vármegye székhelye” címmel az utolsó állandó kiállítóterem is Berettyóújfalu két világháború közötti életével foglalkozik, de már a megyeszékhellyé válás kapcsán elindult fejlődést mutatja be. A főbírói fogadószobának berendezett teremrészletben 2 korabeli viseletet mutatunk be. Az egyik Nyíri István országgyűlési képviselő díszmagyarja, a másik dr. Barcsay László járásbíró zsakettje. A falon Mezőtelegy Miskolczi Károly és György portréja látható. Mindketten Bihar vármegye egyik híres családjának jeles képviselői voltak. Az íróasztal felett Bihar vármegye rekonstruált zászlaját mutatjuk meg a látogatóknak.

A négy tárlóban az 1920–40-es évek berettyóújfalui iskoláit, sportéletét, egészségügyét (ezen belül az 1928-ban felépült kórházát) iparosai közül a malomtulajdonos Nyíri család történetét, valamint a város kereskedelmi és kulturális életének jelentős momentumait mutatjuk be a dokumentumokon, fotókon, tárgyakon keresztül. (13. kép.)

A kiállítási képeket Bogya Pál készítette.

Időszaki kiállítások

Külső helyszíneken

Az időszaki kiállítóterem átadásáig (2003. április 16.) a város több pontján rendeztünk kiállítást a múzeum, valamint közművelődési programjaink anyagából.

- 2001. április 24-én, György-napon kiállítás nyílt a 3. sz. óvodában a Bihari Múzeum Tardy-relikviáiból. Abban az épületben, ahol a II. világháború előtt a Tardy család lakott, s ahol most óvoda működik. A kiállítás május 15-ig volt látható.
- 2001. május 23-án, a Város Napján a Nadányi Zoltán Művelődési Központ galériájában Kürthy Sándor festőművész kiállítását a Bihari Múzeum vezetője nyitotta meg. A művész a városnak ajándékozta közel 20 képét, amely a Bihari Múzeum Képzőművészeti Gyűjteményében került elhelyezésre. A kiállításon ezek a képek voltak láthatók.
- 2001. május 26-án nyílt meg a 25 éves Bihari Honismereti Tábor tablóiából álló emlékkiállítás. A kiállítás része volt a jubileumi találkozónak. Helyszín: Nadányi Zoltán Művelődési Központ nagyterme.
- 2002. április 2–9. között a Bihari Múzeum időszaki kiállítótermében *Kínai iparművészeti* kiállítás nyílt a Nadányi Zoltán Művelődési Központ *Kína történeti kiállításának* kamarakiállításaként.
- 2002. június 30-án a XXVI. Bihari Honismereti Tábor tablóiából és gyűjtött anyagából nyílt időszaki kiállítás a Szabó Pál Kollégiumban.
- 2003. június 27-én a XXVII. Bihari Honismereti Tábor tablóiából és gyűjtött anyagából nyílt időszaki kiállítás a Szabó Pál Kollégiumban.

A fentiekén kívül a múzeum munkatársai a Bihari Népművészeti Egyesület csoportos kiállításait rendezték különböző helyszíneken, Berettyóújfaluban, Debrecenben, Püspökladányban stb.

A Bihari Múzeum időszaki kiállítótermében

Megnyitó	Zárás dátuma	A kiállítás címe	Rendezője
2003. április 16.	2004. január 30.	„Pásztorélet és népi vadfogás a Tiszántúlon” Válogatás a Déri Múzeum anyagából	Dr. Vajda Mária
2003. május 22.	2004. január 30.	„Gubától a szűrig – Bihari viseletek I.” A Bihari Népművészeti Egyesület és a Bihari Múzeum közös kiállítása	Kállai Irén
2004. február 17.	2004. május 3.	„A Körösök völgyének természeti értékei”– Természetfotó-kiállítás a Körösök Környezet- és Természetvédelmi Egyesület anyagából	Sándor Mária
2004. május 21.	2004. december 10.	„Mégis bunda a bunda – Bihari viseletek II.” A Bihari Népművészeti Egyesület és a Bihari Múzeum közös programja	Sándor Mária
2004. december 13.	2005. január 10.	Az Igazgyöngy Alapfokú Művészeti Iskola művésztanárainak tárlata	L. Ritók Nóra Kállai Irén,
2005. január 20.	2005. február 28.	Magyar Zita fazekas, a népművészet ifjú mestere, népi iparművész kiállítása	Magyar Zita, Sándor Mária
2005. március 22.	2005. május 7.	„A világ apró csodái” – Válogatás Kovács Kálmánné ásványgyűjtő anyagából	Kállai Irén
2005. május 20.	2005. október 15.	„Kiteszük a szűrét – Bihari Viseletek III.” A Bihari Népművészeti Egyesület első or- szágos szűrétét-készítő pályázatának díjazott alkotásai	Kállai Irén
2005. október 24.	2005. december 1.	A százéves templom – időszaki kiállítás a be- rettyóújfalui katolikus templom centenáriuma alkalmából	Dr. Krajczárné Sándor Mária
2005. december 5.	2006. január 10.	Az Igazgyöngy Alapfokú Művészeti Iskola művésztanárainak karácsonyi tárlata	L. Ritók Nóra, Kállai Irén

KÖZMŰVELŐDÉS

A múzeum szakmai irányítása mellett 1976 óta, minden évben megrendezik a **Bihari Honismereti Tábort**. Nem volt ez másként az elmúlt öt év alatt sem. A gyerekek helytörténeti, néprajzi, irodalomtörténeti, nemzetiségi kutatásokat végeztek muzeológusok, lelkes tanárok vezetésével. 1991 óta a múzeum civil szervezete, a Bihari Múzeum Baráti Köre a tábor szervezője, lebonyolítója.

A Bihari Múzeum a táborai mellett az elmúlt öt évben is sokszínű közművelődési tevékenységet végzett. Felelevenítettük a már korábban népszerű Múzeumi muzsika

című rendezvényünket, bár most jobban aktiváltuk a hallgatóságot, ugyanis moldvai magyar táncházat tartottunk a múzeum udvarán, amibe bárki bekapcsolódhatott. A városi általános iskolai és a térségi középiskolai helytörténeti vetélkedőket is minden évben megrendeztük. Az új épületbe költözésünk után bekapcsolódtunk a Kulturális Örökség Napjai rendezvénysorozat eseményeibe is. Az első évben – míg nem volt kiállításunk – bemutattuk a múzeum épületét, majd előadásokat tartottunk a város történetéről. Később, 2003-ban újkőkori, családi játszóházat rendeztünk, 2004 őszén pedig városnézést szerveztünk a helyi lakosoknak, bemutatva városközpontunk jeles középületeit. 2005-ben kerékpártúra volt a program a Csonkatoronyhoz, ahol Török Zsolt honfoglaláskori hagyományörző íjász várta a lelkes túrázókat. Nemesak bemutatta korhű viseletét és fegyvereit, de ki is próbálhatták az érdeklődők az íjat és a nyilat, sőt lovagolhattak is. Az elmúlt év június 24-én, Szent Iván éjszakáján a *Múzeumok éjszakája* című országos program rendezvényei közé csatlakoztunk be éjszakai tárlatvezetésünkkel.

A kiállítás első szakaszának átadása után, 2003 nyarától Sándor Mária néprajzos kolléganőnek a Bihari Múzeumba kerülésével jelentős múzeumpedagógiai program indult el intézményünkben. Óvodásoknak, általános és középiskolásoknak tartunk múzeumi foglalkozásokat, részint a kiállítási termeinke, részint más érdekes témákra, korokra építve. Nagy érdeklődés kíséri programunkat.

2004-től csaknem minden hónapban egy szombaton családi múzeumi délutánt szervezünk, amikor a gyerekek szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel közösen megismerkednek egy-egy jeles nappal, annak szokásaival, vagy egy-egy kiállításunkkal és közösen alkothatnak, kézműves-tevékenységekben vehetnek részt. A rendszerváltozás óta gyakorlatilag a múzeum közművelődési munkáját a falai között megalakult civil szervezetek közreműködésével, szinte kizárólag pályázati forrásokból származó anyagi támogatásukkal és szponzori támogatásokkal végezzük.

Civil szervezeteink

1991 és 1993 között négy civil szervezet alakult meg a múzeum épületében. 1991-ben a már korábban – 1975 óta – a Déri Múzeum tagsoportjaként működő *Bihari Múzeum Baráti Köre* önálló jogi személy, egyesület lett. Tagsága kb. 20-25 fő múzeumot pártoló, támogató személy. Fő tevékenysége a múzeum erkölcsi támogatásán kívül a Bihari Honismereti Táborok megrendezése, helytörténeti vetélkedők szervezése, az ehhez szükséges anyagi és tárgyi eszközök előteremtése, jórészt pályázatok útján. 1998 óta közhasznú szervezatként működik.

1992-ben nálunk alakult meg a *Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület* bihari csoportja. A kezdetben 20 fős tagsága mára több mint száz főre emelkedett. Néhány éven át a múzeum nem tudott helyet biztosítani a programjaikhoz, de 2003-tól újra a csoport központja lett a Bihari Múzeum, minden hónap első szerdáján nálunk tartják klubfoglalkozásaikat.

1993-ban alapította a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága és Berettyóújfalui Önkormányzata Tardy Anna hagyatékából a *Bihari Múzeumért Alapítványt*. Célja, a múzeum eszközeinek, tárgyainak fejlesztése, a múzeum szakmai munkájának támogatása. A kiadványok elkészítésében és a tudományos ülések megrendezésében nélkülözhetetlen az alapítvány támogatása. A hagyaték azóta kamatozott, s kiegészült mások, főleg a Biharból elszármazottak, és különböző vállalkozók adományaival is. Alapítványunk is közhasznú, vagyona 2003 tavaszán közel 4 millió forint volt.

1993 novemberében alakult meg a *Bihari Népművészeti Egyesület*, mely összefogja a Biharban alkotó népművészeket, népi iparművészeket, kézműveseket, alkotókat, az érdeklődő pedagógusokat. Tagjaink száma több mint 80 fő, közel 20 bihari településről. Az egyesület székhelye a Bihari Múzeum épülete, bár programjai nagy részét 1994 óta a Tavasz körüli Alkotóházban tartja, melyet a város bocsátott díjtalanul az egyesület rendelkezésére. Az egyesület jórészt pályázati pénzekből kézműves foglalkozásokat, bemutatókat, kiállításokat, konferenciákat, országos pályázatokat, alkotótáborokat szervez. Részt vesz kiemelkedő országos népművészeti rendezvényeken, mint a Pütkösdi Sokadalom, vagy a Mesterségek Ünnepe. Megalakulása óta tagja a Népművészeti Egyesületek Szövetségének. 1998 óta közhasznú szervezet.

A Bihari Múzeum sok tekintetben együttműködik a térség faluházaival, művelődési házaival, önkormányzataival. A Bihari Honismereti Táborok csoportjainak gyűjtőmunkáját szívesen támogatják a települések, mi pedig kutatómunkánkkal segítjük őket.

TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

A *Bihari Múzeum Évkönyve VIII–IX.* kötetének bemutatója 2001. május 23-án, a Város Napján a Nadányi Zoltán Művelődési Központ TIT termében volt. Az évkönyvbemutatót részt vettek a kötet szerzői, jelen volt a sajtó és a város kulturális életének képviselői, a múzeum civil szervezetének tagjai és más érdeklődők.

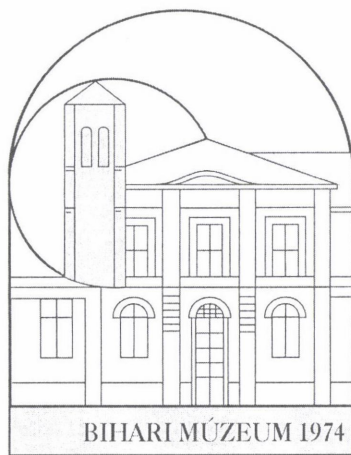
A *Bihari Diéta V. kötete* 2004. október 18-ra, a kiállítás megnyitójára készült el, a Bihari Múzeumért Alapítvány kiadásában, a Bihari Dolgozatok sorozat újraindításával, annak 11. köteteként. Szerkesztette dr. Matolcsi Lajos, a szerkesztésben és a szervezésben közreműködött Kállai Irén, a korrektor Sándor Mária volt.

A Bihari Múzeum új állandó kiállításának első és második üteméhez is készült kiállításvezető leporelló. Majd 2005-ben egy rövidített leporelló is készült, mely angol és német nyelven is megjelent.

A múzeum két muzeológusa évente 10-15 szakmai továbbképzésen, országos, régiós vagy térségi konferencián, tudományos ülésen, megbeszélésen vesz részt. A rendezvények egy részén ismereteiket bővítik, más részén korreferátumokat, előadásokat tartanak a Bihari Múzeumról, a hozzá kapcsolódó civil szervezetekről, a bihari tájegységről, vagy éppen Berettyóújfalui történetéről.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

1990-től egyre szélesedő a nemzetközi kapcsolatunk Romániával, azon belül is leginkább a Nagyváradi Körös Menti Múzeummal. 1991 óta szinte minden évben 6–10 diákot látunk vendégül a Bihari Honismereti Táborban, amely román nemzetiségi csoportjának munkáját a nagyváradi múzeum egyik muzeológusa is segíti. Az együttműködés nem merül ki a tábori programokban, bár kétségtelenül ez a kapcsolat fő iránya. Együttműködésünk kiterjed a kiállítások rendezésére és restaurálási munkákra is.

14. kép. A Bihari Múzeum logója,
L. Ritók Nóra grafikusművész készítette 2002-ben

A viszonylag kései alapítású – még csak 30 éves – múzeumunk sok év mostoha körülmény után, végre méltó helyére került a város központjába, a város első emeletes, a 130 éves volt községháza épületébe. Fáradhatatlan munkálkodás révén jutottunk el oda, hogy ma már büszkén mutatjuk be, mi lett a múzeum vezetőinek, munkatársainak, a múzeum mellett álló civil szervezetek, támogatók kitartásának az eredménye, hogy hogyan lett a Bihari Múzeum a bihari múlt méltó őrzője és tükröje. A faluváros, Berettyóújfalú legnagyobb költőjének, Nadányi Zoltánnak a szavaival valljuk mi is: „*Él Bihar, életi szent hite!*”

Végül is elmondható, a Bihari Múzeum talán legsikeresebb éveit tudhatja maga mögött. Sok kitűzött célunk megvalósult, de talán még több áll előttünk. Szerencsére a sikeres munkát követő elismerések sem maradtak el, s így ez újabb lendületet ad a következő évek munkájához, hogy a Bihari Múzeum a bihari táj egyik legfontosabb idegenforgalmi vonzereje, az iskolák számára speciális oktatási helyszín, az idősek számára nosztalgizáló hely, a kutatók, szakemberek számára tudományos központ legyen. Ezért dolgozik tovább a Bihari Múzeum minden dolgozója legjobb tudása szerint.

Irén Kállai

FÜNF JAHRE BIHAR MUSEUM: 2001–2005

Für das Bihar Museum hat mit der Jahrtausendwende ein neues Zeitalter begonnen. Die Institution begann ihr Wirken im neuen Gebäude. Der Artikel handelt von den Erfolgen, den kleineren und größeren Problemen, den ständigen und befristeten Ausstellungen und den zusammen mit den Zivilorganisationen durchgeführten Allgemeinbildungsprogrammen der vergangenen fünf Jahre. Darüber hinaus zeigt er die Ergebnisse des Museums auf den Gebieten der Erweiterung der Sammlungen und des Denkmalschutzes.